

Sygn. XXV C 178/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Adam Mitkiewicz
Protokolant:	protokolant sądowy Agnieszka Kukwa

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2017 r. w Warszawie

sprawy z powództwa

(...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko

(...) sp. z o.o. z siedzibą w W. i M. M.

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanych (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. solidarnie na rzecz (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 266 570, 72 CHF (dwieście sześćdziesiąt sześć tysięcy pięćset siedemdziesiąt 72/100 CHF) wraz z umownymi odsetkami w wysokości stopy odsetek ustawowych powiększonej o 10 punktów procentowych lecz nie więcej niż odsetki maksymalne liczonymi od dnia 4 lipca 2016r. do dnia zapłaty oraz kwotę 6 399, 23 CHF (sześć tysięcy trzysta dziewięćdziesiąt dziewięć 23/100 CHF), przy czym (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. ma prawo powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie swojej odpowiedzialności do nieruchomości położonej w miejscowości O. przy ulicy (...) numer działki (...) dla której Sąd Rejonowy w Z. V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...);

II. Zasądza od pozwanych (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. solidarnie na rzecz (...) Banku (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 65 310 (sześćdziesiąt pięć tysięcy trzysta dziesięć) złotych tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt XXV C 178/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 12 sierpnia 2016 r. (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł przeciwko (...) sp.z o.o. w W. i M. M. pozew o zapłatę kwot:

1) 266.570,72 CHF wraz z dalszymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 lipca 2016 r. do dnia zapłaty naliczanymi wg stopy procentowej, która aktualnie wynosi 10 % w skali roku, obliczane na podstawie stopy odsetek ustawowych powiększonych o 10 punktów procentowych lecz nie wyższe niż odsetki maksymalne ustalone zgodnie z art. 481 § 2¹ k.c.

2) 76,36 CHF z tytułu odsetek umownych zwykłych;

3) 6.322,87 CHF z tytułu odsetek umownych podwyższonych (karnych) za opóźnienie w zapłacie

z zastrzeżeniem, że pozwana (...) Sp. z o.o. ma prawo powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie swojej odpowiedzialności do nieruchomości położonej w miejscowości O. przy ul. (...), nr działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Z., V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi Księgę Wieczystą nr (...); a także zasądzenie solidarnie od pozwanych zwrotu kosztów postępowania sądowego, w wysokości faktycznie uiszczonych przez powoda.

Roszczenie swoje wywodził z wypowiedzenia umowy kredytu zawartej z pozwaną M. M. w dniu 14 lipca 2008 r. zabezpieczonej hipoteką umowną kaucyjną do kwoty 510 570 CHF ustanowioną na nieruchomości położonej w miejscowości O. przy ul. (...), nr działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Z., V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi Księgę Wieczystą nr (...).

Pozwane wniosły o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Pozwane podniosły nieważność umowy w świetle art. 58 k.c. wobec sprzeczności umowy:

- 1) z zasadą walutowości (art. 358 k.c.);
- 2) z art. 69 prawa bankowego;
- 3) abuzywność klauzuli waloryzacyjnej zawartej w umowie (art. 385 k.c.), a przez to nieważność całej umowy (art. 58 § 3 k.c.);
- 4) z zasadami współżycia społecznego wobec postanowień klauzuli waloryzacyjnej (art. 58§2 k.c.).

Ponadto, wskazały na niedopełnienie przez powoda obowiązku informacyjnego w zakresie ryzyka walutowego.

Powyższe zdaniem pozwanych wskazuje, iż w istocie to pozwana dokonała nadpłaty rat a powód zyskał nienależne świadczenie, które na zasadzie art. 410 k.c. winno być rozliczone.

W piśmie procesowym z dnia 23 maja 2017 r. (data prezenty) powód zanegował stanowisko pozwanych i wskazywał na ważność już aktualnie wypowiedzianej umowy kredytu (k. 112 i n.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 14 lipca 2008 r. pozwana M. M. zawarła z (...) Bank (...) S.A. umowę kredytu Nr (...) \ (...). Na mocy tej umowy pozwanej został udzielony kredyt w wysokości 340.380 franków szwajcarskich (CHF) celem sfinansowania remontu domu jednorodzinnego oraz spłaty zobowiązania finansowego w innym banku. (pkt 2 umowy: Kwota i waluta kredytu).

W umowie ustanowiono jednocześnie hipotekę kaucyjną do kwoty 510 570 CHF na nieruchomości położonej w O. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Z. V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi Księgę Wieczystą nr (...), należącej do pozwanej (...) sp. z o. o. (pkt 10 i 11 umowy). Strony ustaliły, że zobowiązanie będzie regulowane przez Pozwaną w równych ratach miesięcznych (pkt 6 umowy).

Stosownie do § 2 ust. 2 umowy kwota kredytu miała być wypłacona w transzach zgodnie z zapisami pkt 2 Tabeli oraz harmonogramem wypłat stanowiącym zał. Nr 1 do umowy na podstawie dyspozycji kredytobiorcy. Kwota kredytu miała być wypłacona w złotych, a do przeliczenia kwoty kredytu na złote bank miał zastosować kurs kupna CHF opublikowany w „Tabeli kursów dla kredytów mieszkaniowych i konsolidacyjnych w walutach obcych (...) Bank (...) SA” obowiązujących w banku w dniu wypłaty kwoty kredytu lub jego transzy. Za zgodą banku kredyt mógł zostać wypłacony również w CHF lub innej walucie. (§2 umowy mowa kredytu z aneksami k. 14-24, przekształcenie powoda KRS powoda k. 7-13).

Pozwana M. M. wystawiła cztery zlecenia wypłaty kredytu z 18 lipca 2008 r., 13 sierpnia 2008 r., 24 września 2008 r. i 30 października 2008 r. pierwszy określający kwotę i walutę do przelania w złotych polskich pozostałe kwoty określała we frankach szwajcarskich wskazując walutę, w jakiej mają być przelane środki - na polski złoty.

Kredyt ten był kredytem walutowym. Umowa nie zawierała zakazu wypłaty kredytu w walucie kredytu. Kredytobiorca składając polecenie wypłaty wpisywał zarówno kwotę do wypłaty jak i walutę, w jakiej wypłata ma nastąpić. Nie było zakazu wypłaty w walucie innej niż polski złoty. Rata kredytu również mogła być spłacana zarówno w walucie kredytu jak i innej walucie. Za zgodą banku spłata mogła być dokonywana w innej walucie niż polski złoty, co uwidocznione było w postanowieniach umowy. W praktyce następowało podpisanie aneksu do umowy zmieniającego rachunek do spłat złotych na walutowy. Jeszcze przed wejściem w życie rekomendacji S w 2009 r. część klientów po prostu zasilala rachunek kredytu walutą obcą bez uzyskiwania zgody banku, bo była praktyka przyjmowania kwot spłat w walucie obcej. Po wejściu rekomendacji S nakazującej bankom umożliwienie spłaty kredytu w walucie obcej powód zmienił wzorce umów i nie pojawiał się już zapis dotyczący zgody banku w tym zakresie. Poinformowano o tej możliwości klientów którzy już zaciągnęli kredyty walutowe na wyciągach bankowych. Także po nowelizacji prawa bankowego w 2011 r. powód informował klientów o możliwości zmiany waluty rachunku do spłaty kredytu. Informacja była też umieszczona na stronie internetowej banku. Rachunek kredytu jest bowiem prowadzony w walucie kredytu (w przypadku pozwanej w CHF). Rachunek do spłaty kredytu to zazwyczaj rachunek bieżący klienta podpinany pod rachunku kredytu. Jeżeli rachunek bieżący jest prowadzony w złotych, a rachunek kredytu w CHF to następuje przewalutowanie środków przeznaczonych na spłatę kredytu na walutę CHF po kursie obowiązującym w banku. Przy wpłacie bezpośrednio na rachunek kredytu nie jest uruchamiany proces polecenia zapłaty z rachunku bieżącego klienta, a tym samym nie dochodzi do przewalutowania. To samo dotyczy wypłaty kredytu. Środki są najpierw udostępniane na rachunku kredytu w walucie kredytu, a dopiero następnie są przelewane na rachunek wskazany przez kredytobiorcę. Ten rachunek może być prowadzony w innej walucie niż PLN. W przypadku rachunku w prowadzonego w PLN następuje przewalutowanie, bowiem nie ma możliwości żeby na rachunek prowadzony w PLN zostały wpłacone środki w walucie obcej. Wówczas bank kupuje od kredytobiorcy CHF po kursie kupna i przelewa ich równowartość w złotych na rachunek bieżący lub na rachunek jego kontrahenta np. dewelopera.

Przy spłacie kredytu gdy na rachunku bieżącym kredytobiorcy są złotówki bank sprzedaje po kursie sprzedaży kredytobiorcy walutę obcą i przelewa ją na rachunek kredytu.

(umowa kredytu z aneksami k. 14-24, odpis zwykły KW (...) k. 60, zlecenia wypłaty kredytu k. 145-148, zeznania świadka A. P. k. 164-166, wydruki ze strony internetowej powoda k. 150-151, przykładowe informacje dla klientów powoda o nowelizacji prawa bankowego g k. 153 i informacja o rekomendacji S k. 155, wyciąg z rachunku kredytu pozwanej k. 157).

Spłata kredytu miała podlegać na przeliczeniu na złoty polski równowartości bieżącej raty w CHF, zadłużenia przeterminowanego i innych należności obliczonych przy po kursie sprzedaży CHF opublikowanym w „Tabeli kursów dla kredytów mieszkaniowych i konsolidacyjnych w walutach obcych (...) Bank (...) SA” obowiązujących w banku na dwa dni robocze przed terminem każdej spłaty. Za zgodą banku kredytobiorca mógł dokonywać spłat kredytu także w CHF lub innej walucie. (§6 umowy).

Kredyt został oprocentowany według zmiennej stopy procentowej, a jej wysokość na dzień zawarcia Umowy została ustalona w wysokości 3,6% w stosunku rocznym. Marża banku zawarta w oprocentowaniu Kredytu była stała i wynosiła 0,8%. (pkt 5 umowy)

Zgodnie z § 4 ust. 5 umowy stopa zmiennego oprocentowania miała ulegać zmianie, co kwartał i stanowić sumę 3-miesięcznej stawki LIBOR dla CHF stosowanej dla kredytów trzymiesięcznych i stałej marży Banku określonej w pkt 5 tabeli.

(umowa kredytu z aneksami k. 14-24)

Po dokonaniu spłaty części udzielonego kredytu, pozwana M. M. zaprzestała spłat pozostałych rat kredytowych, w wyniku, czego powód pismem z dnia 11 lutego 2016 r. , odebrany w dniu 11 marca 2016 r. przez pozwaną M. M. wypowiedział przedmiotową umowę. Jednocześnie powód wezwał pozwaną do spłaty całości zadłużenia w łącznej wysokości 266 714,47 CHF. (wypowiedzenie z wezwaniem do zapłaty i potwierdzeniem odbioru k. 25-26)

Pismem z tego samego dnia powód poinformował pozwaną spółkę o wypowiedzeniu przedmiotowej umowy i wysokości hipoteki (pismo z potwierdzeniem k. odbioru. 27-28).

W dniu 4 lipca 2016 r. powód wystawił wyciąg z ksiąg bankowych określając wysokość zobowiązania na kwotę 272 969,95 CHF, na którą składają się:

- 266 570,72 CHF należność główna – kapitał

- 76,36 CHF odsetki umowne zwykłe za okres od .05.10.2015 do 10.04.2016 r. wyliczone od kapitału przy zmiennej stopie procentowej,

- 6 322,87 CHF odsetki umowne podwyższone tzw. karne za okres od 30.10.2015 do 03.07.2016 r. w wysokości 10%.

(wyciąg z ksiąg banku k. 37)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wymienionych dowodów z odpisów dokumentów niekwestionowanych przez strony.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie. Powód domagał się zapłaty pozostałej niespłaconej części rat z umowy kredytu z 14 lipca 2008 r. zawartej z pozwaną M. M. i zabezpieczonej na nieruchomości pozwanej spółki wobec wypowiedzenia przedmiotowej umowy. Bezsprzecznie było, że pozwana M. M. zaprzestała spłaty rat kredytu.

Powód domagał się kwot:

1) 266.570,72 CHF wraz z dalszymi odsetkami za opóźnienie od dnia 4 lipca 2016 r. do dnia zapłaty naliczanymi wg stopy procentowej, która aktualnie wynosi 10 % w skali roku, obliczane na podstawie stopy odsetek ustawowych powiększonych o 10 punktów procentowych, lecz nie wyższe niż odsetki maksymalne ustalone zgodnie z art. 481 § 2 1 k.c.

2) 76,36 CHF z tytułu odsetek umownych zwykłych;

3) 6.322,87 CHF z tytułu odsetek umownych podwyższonych (karnych) za opóźnienie

w zapłacie

z zastrzeżeniem, że pozwana (...) Sp. z o.o. ma prawo powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie swojej odpowiedzialności do nieruchomości położonej w miejscowości O. przy ul. (...), nr działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Z., V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi Księgę Wieczystą nr (...);

Pozwane nie kwestionowały roszczenia co do wysokości, podniosły zarzut nieważności umowy wskazując na sprzeczność umowy z przepisami prawa i z zasadami współżycia społecznego.

Po pierwsze pozwane wskazywały na ***sprzeczność umowy z zasadą walutowości*** wyrażoną w art. 358 k.c. obowiązującym w dacie zawarcia umowy. Zgodnie z treścią art. 358 k.c., w brzmieniu obowiązującym w dacie zawierania umowy, z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, zobowiązania pieniężne na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej mogą być wyrażone tylko w pieniądzu polskim.

Strony prezentowały odmienne poglądy w tym zakresie Sąd zaś stanął na stanowisku, wyrażonym w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2004 r. III CZP 10/04, że ówczesnie obowiązujący przepis art. 358 § 1 k.c. zawiera jednoznacznie sformułowaną zasadę, z której wynika, że z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, zobowiązania pieniężne na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej mogą być wyrażane w pieniądzu polskim. Uregulowanie to prowadzi do wniosku, że każde zobowiązanie pieniężne powinno być wyrażone w walucie polskiej, z wyjątkiem tych zobowiązań, dla których odmienną regulację wprowadzają ustawy szczególne.

Taki prawem szczególnym była w chwili zawierania przedmiotowej umowy ustawa z dnia 27 lipca 2002 r. Prawo dewizowe, która choć w art. 9 pkt 15 wskazywała na ograniczenia m.in. zawierania umów powodujących dokonywanie w kraju rozliczeń w walutach obcych to jednak art. 3 ust. 3 tejże ustawy przewidywał wyłączenia podmiotowe z tego ograniczenia stanowiąc, że ograniczeń określonych w art. 9 nie stosuje się do obrotu dewizowego dokonywanego z udziałem banków lub innych podmiotów mających siedzibę w kraju, w zakresie działalności podlegającej nadzorom: bankowemu, ubezpieczeniowemu, emerytalnemu lub nad rynkiem kapitałowym, sprawowanym na podstawie odrębnych przepisów, prowadzonej przez te podmioty na rachunek własny lub rachunek osób trzecich uprawnionych na podstawie ustawy lub zezwolenia dewizowego do dokonania obrotu dewizowego podlegającego tym ograniczeniom.

Przy czym w ustawie zastrzeżono, że obrotem dewizowym jest obrót dewizowy z zagranicą oraz obrót wartościami dewizowymi w kraju, zaś obrotem wartościami dewizowymi w kraju jest zawarcie umowy lub dokonanie innej czynności prawnej powodującej lub mogącej powodować dokonywanie w kraju między rezydentami lub między nierezydentami rozliczeń w walutach obcych albo przeniesienie w kraju między rezydentami lub między nierezydentami własności wartości dewizowych, a także wykonywanie takich umów lub czynności (pkt 16 i 18 art. 2 ust 1 Prawa dewizowego.).

Ponadto, zgodnie z §11 rozporządzenia z dnia 4 września 2007 r. Ministra Finansów w sprawie ogólnych zezwoleń dewizowych Dz.U.2007.168.1178 zezwolono na dokonywanie w kraju, między rezydentami, rozliczeń (na zawieranie umów oraz dokonywanie innych czynności prawnych) w euro i innych walutach wymiennalnych, o ile jedną ze stron rozliczenia jest konsument w rozumieniu art. 22¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny

W świetle powyższych przepisów bank był, zatem uprawniony do zawarcia spornej umowy kredytowej z 14 lipca 2008 r. w walucie innej niż polski złoty, ponieważ dokonywał on obrotu dewizowego, obrotu wartościami dewizowymi w kraju, zaś obrotem wartościami dewizowymi w kraju było w tym przypadku zawarcie umowy powodującej dokonywanie w kraju rozliczeń w walutach obcych tu w CHF, a także wykonywanie tej umowy i podejmowanie w niej czynności.

Podkreślić tu należy, że już sama treść pkt 2 umowy stanowiąca: „Kwota i waluta Kredytu: 340.380 CHF” wskazuje, że kredyt został udzielony w walucie obcej.

Ponadto, zgodnie z § 2 ust. 2 umowy, pozwana mogła złożyć zlecenie wypłaty kredytu w innej walucie niż złoty, zgodnie zaś z § 6 ust. umowy za zgodą Banku pozwana mogła dokonywać spłaty kredytu w walucie zobowiązania lub w innej walucie już od daty zawarcia umowy. Pozwana w każdej z czterech poleceń wypłaty transzy kredytu wskazywała, w jakiej wysokości i w jakiej walucie chce uzyskać przelew. Jak wynika z zeznań świadka A. P. również w praktyce istniała możliwość dokonywania spłat rat kredytu w walucie obcej.

Sąd nie podzielił zapatrywania pozwanych, iż umowa nie stanowiła kredytu walutowego skoro zarówno transze wypłaty kredytu jak i jego spłata następowała w złotych, skoro jego kwota jak i poszczególne spłaty zostały określone we frankach szwajcarskich, a istniała faktyczna możliwość dokonywania rozliczeń bezpośrednio w walucie. Pozwana błędnie podnosiła, iż nie miała możliwości spłaty kredytu we frankach skoro przewidywały je wprost postanowienia umowy, choć za zgodą banku. Pozwana nie podnosiła argumentu, że bank odmówił jej takiej zgody. Ponadto jak wynika z zeznań świadka A. P. 11% klientów tego Banku, jeszcze przed zmianą prawa bankowego dokonywało spłaty kredytów bezpośrednio w walucie obcej, a ponadto Bank nie negował spłat faktycznie

dokonywanych w walutach obcych (bez zgody banku). Co więcej w przypadku gdy rachunek bieżący był prowadzony w walucie nie było by w ogóle potrzeby dokonywania operacji sprzedaży i kupna waluty.

Tym samym Sąd uznał, iż nie doszło przy zawieraniu przedmiotowej umowy do naruszenia art. 358 k.c. i jej nieważności z tego tytułu. Umowa kredytu z 14 lipca 2008 r. była umowa zawartą w walucie obcej i dozwoloną wobec wyżej cytowanych przepisów szczególnych.

Po drugie pozwane podnosiły ***naruszenie art. 69 prawa bankowego***.

Zgodnie z brzmieniem art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. prawo bankowe obowiązującego w dacie zawierania umowy przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

- 1) strony umowy,
- 2) kwotę i walutę kredytu,
- 3) cel, na który kredyt został udzielony,
- 4) zasady i termin spłaty kredytu,
- 5) wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany,
- 6) sposób zabezpieczenia spłaty kredytu,
- 7) zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu,
- 8) terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych,
- 9) wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje,
- 10) warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy

Pozwane podnosiły naruszenie powyższego przepisu poprzez brak określenia w umowie świadczeń stron. Pozwane ponownie podnosiły zarzut, że de facto kredyt udzielony został w złotych nie zaś frankach szwajcarskich. Wskazywały, że ustalenie wysokości rat następowało w oparciu o kurs CHF, a w konsekwencji określenie wysokości świadczeń następowało w trakcie trwania umowy, a nie na podstawie jednoznacznych zapisów. Wskazywały, że brak ściśle określonej kwoty udzielonego i następnie podlegającego spłacie kredytu stanowi naruszenie art. 69 prawa bankowego przewidującego, jako element przedmiotowo istotny umowy kredytu obowiązek zwrotu otrzymanej kwoty kredytu.

Niemniej jednak wbrew powyższym twierdzeniom pozwana miała możliwość otrzymania kwoty kredytu w innej walucie niż złoty polski. Zgodnie z § 2 ust. 2 za zgodą Banku kredyt mógł być wypłacony w CHF lub w innej walucie, o co pozwana nie wnioskowała, a o czym świadczą wystawione przez nią zlecenia wypłat kredytu. Pozwana wykorzystwała całą oddaną do dyspozycji kwotę tj. 340.380 CHF, czemu nie przeczyła. Zobowiązanie do zwrotu kredytu obejmuje właśnie tę kwotę. Bank oddał do dyspozycji pozwanej 340.380 CHF dlatego też kursy walut są irrelewantne dla ustalenia kwoty kredytu i wpływają jedynie na równowartość zobowiązania w innych walutach, a nie na samą wysokość zobowiązania, które jest wyrażone w walucie obcej - frankach szwajcarskich. Kurs walut nie wpływał na wysokość zobowiązania pozwanych do zwrotu wykorzystanej kwoty kredytu, które określone jest w walucie kredytu - we frankach szwajcarskich. Należy, bowiem dokonać rozgraniczenia pomiędzy kwotą i walutą zobowiązania oraz kwotą

i walutą wykonania zobowiązania. Zobowiązanie kredytowe zaciągane jest na wiele lat, a czynniki któremu podlega (nawet przy kredycie w złotych) są zmienne, nie można więc oczekiwać, że wartość wszystkich świadczeń wynikających z umowy pozostanie niezmienna przez cały czas jej wykonywania, chociażby z uwagi na zmianę oprocentowania.

W ocenie Sądu umowa kredytu zawierała wszystkie niezbędne elementy określone w Prawie bankowym, w tym w szczególności wskazania kwoty i waluty kredytu w punkcie 2 Tabeli jako 340.380 CHF.

Na gruncie przewidzianej w art. 353¹ k.c. zasady swobody umów dopuszczalne jest ułożenie stosunku prawnego w taki sposób, że strony ustalą w umowie inną walutę zobowiązania i inną walutę wykonania zobowiązania. Strony mogą zatem ustalić jako walutę zobowiązania (wierzytelności) walutę obcą, a jako walutę wykonania tego zobowiązania (spłaty wierzytelności) walutę polską. Także z art. 69 ust. 2 pkt 2 i 4 Pr. bank. wynika, że określona w umowie kredytu bankowego waluta kredytu oraz określona w tej umowie waluta spłaty kredytu nie muszą być tożsame. Tak właśnie ustaliły strony w umowie kredytu, którego spłatę zabezpieczały hipoteki, będące przedmiotem sporu. (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2015 r. V CSK 445/14)

Tym samym Sąd uznał, iż przedmiotowa umowa nie narusza art. 69 prawa bankowego, zawiera istotne postanowienia umowy kredytu określone w tym przepisie.

Po trzecie pozwane **podnosiły abuzywność klauzuli** waloryzacyjnej zawartej w umowie (art. 385 k.c.), a przez to nieważność całej umowy (art. 58 § 3 k.c.);

W myśl art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

§ 2. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie.

§ 3. Nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta.

§ 4. Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje.

Pozwane podnosiły, że waloryzacja należnego powodowi świadczenia następowała w drodze obliczenia kwoty miesięcznej raty według kursu złotego do franka szwajcarskiego, powiększonego o marżę banku. Przeliczanie walut według tabeli kursowej banku oraz wartości różnicy pomiędzy kursem sprzedaży a kursem zakupu waluty obcej, prowadziło w konsekwencji do przyznania bankowi prawa do jednostronnego regulowania wysokości rat kredytu. Nierównością świadczeń stron, wedle pozwanych było to, że zgodnie z umową wypłata udzielonego kredytu pozwanej następowała według kursu kupna, natomiast wysokość rat ustalana była na podstawie kursu sprzedaży waluty. Ponadto, stopa zmiennego oprocentowania miała ulegać zmianie co kwartał i stanowić sumę trzymiesięcznej stawki LIBOR dla CHF stosowanej dla kredytów trzymiesięcznych i stałej marży Banku. Jednakże, przy ustalaniu wysokości stopy oprocentowania, powód w okresie spłacania kolejnych rat kredytu przez pozwaną, nie uwzględnił faktu, że LIBOR był ujemny. Skoro na kurs waluty wpływ mogły mieć zarówno bieżące notowania CHF na rynku międzybankowym, podaż i popyt na waluty na rynku krajowym, płynność rynku walutowego oraz wysokość spreadu stosowanego przez powoda, to należy stwierdzić, że umowa nie regulowała w sposób dostateczny sposobu ustalenia wysokości rat. W obliczu tak wielu zmiennych nie sposób przypisać mechanizmowi określania wysokości świadczenia pozwanej cechy obiektywności.

Zdaniem pozwanych bez zapisów o „klauzuli waloryzacyjnej” czynność w postaci udzielenia kredytu w ogóle nie zostałaby dokonana, bowiem oprocentowanie zarówno transz kredytu wypłacanych pozwanej, jak i wysokość rat,

które była zobowiązana spłacać uzależnione było od zastosowanego sposobu waloryzacji, czyli dotyczyła istotnych postanowień umownych. Umowa była, zatem nieważna od chwili jej zawarcia.

W opozycji do powyższego powód nawiązując do postanowienia § 2 ust. 2 zd. 5 oraz §6 ust. 1 zd. 1 umowy podnosił, iż nie są one klauzulami waloryzacyjnymi, lecz określają jedynie kurs, po którym strony umówiły się na dokonywanie wymiany między walutami, w których obowiązane lub uprawnione są świadczyć poprzez odesłanie do Tabeli Kursów. Pozwana zaś miała świadomość, w jakiej wysokości świadczenie zostanie jej wypłacone i w jakiej wysokości świadczenie zostanie pobrane z jej konta, bowiem kurs waluty na ten dzień był już znany i opublikowany na stronie internetowej Banku i w jego oddziałach.

W ocenie Sądu istotnym jest, że pozwane nawet nie wskazały, które z postanowień umowy ma charakter postanowienia niedozwolonego. Nie skonkretyzowały, do której z klauzul odnoszą się postawione przez stronę pozwaną zarzuty. Nie wskazano czy zarzuty odnoszą się do §6 przedmiotowej umowy.

Przyjmując nawet, iż skarżony jest §6 umowy to należy wskazać, że pozwane mylą skutki prawne wynikające z abuzywności danego postanowienia umownego z nieważnością umowy.

Abuzywne postanowienie umowne wiąże się z sankcją nie związania konsumenta danym postanowieniem, a nie z sankcją nieważności całej umowy. Oznacza to, że nie związanie konsumenta daną klauzulą umowną nie prowadzi do nieważności całej umowy. Zupełnie dowolnym jest czynienie założenia, że bez takiego postanowienia umowa w ogóle nie zostałaby zawarta. Co więcej, w przypadku postanowień istotnych umowy - na co powoływały się pozwane - przepisy o abuzywności nie mogą mieć zastosowania, co wynika wprost z przepisu art. 385¹§1 k.c. W przypadku głównych świadczeń umownych bezskuteczność danego postanowienia umownego nie może mieć zastosowania.

W istocie zarzut abuzywności jest powtórzeniem zarzutu nieważności umowy wobec sprzeczności umowy z prawem (patrz art. 58 k.c. w zw. z art. 358 k.c. i 69 pr. bankowego) lub wypełnia kolejny zarzut **czwarty**, bowiem pozwane zarzucały sprzeczność umowy z **zasadami współzycia społecznego**, naturą stosunku prawnego oraz dobrymi obyczajami wobec rażącego braku równości stron umowy oraz naruszenia ogólnych norm prawa cywilnego. W uzasadnieniu tego zarzutu pozwane podniosły również, że powód nie dopełnił obowiązku informacyjnego w zakresie ryzyka walutowego.

Zarzuty pozwanych sprowadzały się do jednostronnego regulowania przez bank rat kredytu w odniesieniu do kursu CHF, stosowania kursu kupna waluty przy wypłacie kredytu i kursu sprzedaży waluty przy wysokości rat spłaty kredytu. Zdaniem pozwanych sposób ustalania rat nie był precyzowany zważywszy na ilość zmiennych mających na nie wpływ jak. np. notowania CHF na rynku międzybankowym, podaż popyt na rynku krajowym, płynność rynku walutowego czy wysokość spreadu. To wszystko prowadziło do braku równowagi stron.

Odnosząc się do zarzutu niepewności, braku dookreślenia świadczenia, co do kursu, po którym zostanie obliczona równowartość kwoty kredytu na potrzeby wypłaty oraz po którym zostanie przeliczona równowartość raty kredytu na potrzeby jej spłaty w złotych to Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 19 marca 2015 r. IV CSK 362/14 wskazał, że ideą dokonania nowelizacji prawa bankowego ustawą z dnia 29 lipca 2011 r. było utrzymanie funkcjonujących na rynku kredytów denominowanych według nowych zasad. Do prawa bankowego został wprowadzony m.in. art. 69 ust. 2 pkt 4a, zgodnie z którym umowa kredytu powinna określać w przypadku umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska, szczegółowe zasady określania sposobów i terminów ustalania kursu wymiany walut, na podstawie którego w szczególności wyliczana jest kwota kredytu, jego transz i rat kapitałowo-odsetkowych oraz zasad przeliczania na walutę wypłaty albo spłaty kredytu. W myśl art. 4 noweli w przypadku kredytów lub pożyczek pieniężnych zaciągniętych przez kredytobiorcę lub pożyczkobiorcę przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (co nastąpiło w dniu 26 sierpnia 2011 r.) ma zastosowanie art. 69 ust. 2 pkt 4a oraz art. 75b prawa bankowego, w stosunku do tych kredytów lub pożyczek pieniężnych, które nie zostały całkowicie spłacone - do tej części kredytu lub pożyczki, która pozostała do spłacenia. W tym zakresie bank dokonuje bezpłatnie stosownej zmiany umowy kredytowej lub umowy pożyczki. W rezultacie ustawodawca wprowadził narzędzie prawne pozwalające

wyeliminować z obrotu postanowienia umowne zawierające niejasne reguły przeliczania należności kredytowych, zarówno na przyszłość, jak i w odniesieniu do wcześniej zawartych umów w części, która pozostała do spłacenia. W przypadku części kredytu, który został już spłacony to spłata nastąpiła przy zastosowaniu określonego sposobu przeliczeń. Nawet, jeżeli był on niejasny według treści zaskarżonych postanowień umownych, to z chwilą dokonania spłaty został skonkretyzowany.

Tutejszy Sąd w całości podziela wyżej cytowane stanowisko, uznając zarzut pozwanych, co do braku określoności świadczenia za niezasadny.

Niezależnie jednak od powyższego istotnym sprawie jest, że pozwana miała możliwość spłacania kredytu w jego walucie bez konieczności stosowania kursów walut z tabeli powoda. Waluta spłaty mogła być przez pozwaną dowolnie wybrana. Od daty płatności pierwszej raty, mogła ona, w oparciu o § 6 ust. 1 zd. 4 umowy kredytu, dokonywać spłaty kredytu w CHF za zgodą Banku. Powodowy bank udzielał takiej zgody skoro 11% klientów w ten sposób dokonywało spłaty kredytów. Pozwana zarówno w zleceniach wypłaty kredytu jak też poprzez prowadzenie rachunków w PLN jednoznacznie wskazywała na rozliczenia kredytu w PLN. (zlecenia wypłaty k. 145-148, zeznania świadka A. P.). Ponadto, od lipca 2009 r. to jest od wejścia w życie Rekomendacji S II pozwana mogła -bez konieczności wniosku o zgodę Banku - spłacać kredyt w jego walucie, o czym powód umieszczał informacje na swojej stronie internetowej (komunikat wyświetlany na stronie internetowej Banku k. 155, zeznania świadka A. P.). Natomiast od dnia 26 sierpnia 2011 r. to jest od wejścia w życie nowelizacji Prawa bankowego możliwość spłaty kredytu w CHF wynikała z mocy samego prawa.

Tym samym zarzut jednostronnego ustalania kursu walut nie mógł zyskać aprobaty Sądu. Skoro pozwana nawet nie próbowała skorzystać z możliwości spłaty kredytu we frankach szwajcarskich nie może czynić zarzutu powodowi o stosowaniu obowiązujących u niego kursów walut w momencie wypłaty czy spłaty kredytu.

Powód zakwestionował również podnoszony przez pozwane zarzut nieuwzględnienia stawki LIBORU w wysokości ujemnej. Wysokość oprocentowania kredytu określana jest jako suma marży Banku oraz określonej stopy referencyjnej (w niniejszej sprawie LIBOR 3M). Wskazując na wysokości marży Banku 0,80% w stosunku rocznym (pkt 4 umowy) i oprocentowania wyświetlanego w systemie bankowości elektronicznej wskazał na aktualną wysokość oprocentowania 0,07%, (por. wydruk z systemu easynet k. 156) co jednoznacznie wskazuje że LIBOR musi być ujemny. Gdyby było inaczej marża dodana do stawki LIBOR prowadziłaby do zdecydowanie wyższego oprocentowania kredytu niż to jest obecnie.

Powyższego pozwane już nie zakwestionowały.

Świadczenie powoda wynikające z umowy zostało wypłacone w czterech transzach w 2008 r. Zostało ono przyjęte przez pozwaną, która nigdy nie negowała ani samego faktu jego uzyskania ani jego wysokości. Tym samym Sąd uznał, że świadczenie powoda zostało wykonane.

Świadczenia stron umowy kredytu były ekwiwalentne. Powód był zobowiązany oddać do dyspozycji pozwanej kwotę kredytu tj. 340.380 CHF, co też uczynił, a pozwana jest zobowiązana do jej zwrotu w wykorzystanym zakresie powiększonym o odsetki oraz prowizję. Ekwiwalentem świadczenia powoda tj. wypłaty kredytu w wysokości 340.380 CHF w formie i walucie wskazanej przez pozwaną, było świadczenie pozwanej tj. zwrot właśnie tej samej kwoty 340.380 CHF wraz z odsetkami oraz prowizją za udostępnienie kredytu. Waluta spłaty mogła być przez pozwaną dowolnie wybrana - jak już to wskazywano powyżej.

Tym samym brak jest w okolicznościach sprawy niniejszej sprzeczności umowy z zasadami współżycia społecznego.

Powoływanie się na naruszenie zasad współżycia społecznego wymaga wskazania, jaka konkretnie zasada została naruszona, oraz wskazania pełnej treści powoływanej zasady (por. wyr. SN z dnia 14 października 1998 r., II CKN 928/97, wyr. SN z dnia 20 grudnia 2006 r., IV CSK 263/06).

Tymczasem strona pozwana nie określiła nawet, jaka zasada miała zostać naruszona przedmiotowym stosunkiem obligacyjnym, czy też nie skonkretyzowała, w jaki sposób umowa była sprzeczna z naturą stosunku prawnego, czy dobrymi obyczajami. Sąd takowych naruszeń się nie dopatrzył.

Odnośnie zaś obowiązku informacyjnego dotyczące ryzyka walutowego Sąd uznał, iż powód w sposób należyty i rzetelny poinformował stronę pozwaną o istnieniu ryzyka kursowego związanego z umową. Pozwana potwierdziła ten fakt: najpierw na etapie składania wniosku kredytowego w dniu 16 kwietnia 2008 r. oświadczyła, że jest świadoma ryzyka kursowego związanego z zaciągnięciem kredytu w walucie obcej mogącego mieć wpływ na wysokość płatonej raty w kresie kredytowania i decyduje się na zaciągnięcie tego kredytu (k. 142,143) a następnie, zawierając umowę złożyła powodowi oświadczenie: „Kredytobiorca oświadcza, iż jest świadomy dodatkowego ryzyka, jakie ponosi w związku z zaciągnięciem kredytu w walucie obcej (ryzyko kursowe) oraz, iż w przypadku niekorzystnej zmiany kursu waluty, w jakiej został udzielony Kredyt, zarówno kwota w złotych stanowiąca równowartość kwoty Kredytu w walucie Kredytu jak i kwota w złotych stanowiąca równowartość Raty w walucie, w jakiej został udzielony Kredyt, ulegną zwiększeniu (§14 pkt 6 umowy).

W tych okolicznościach Sąd nie znalazł podstaw do uznania umowy kredytu z dnia 14 lipca 2008 r. za nieważną, jak i podstaw do ustalenia nadpłaty świadczenia ze strony pozwanej. Tym samym bliżej niesprecyzowane stanowisko w zakresie bezpodstawnego wzbogacenia, czy nienależytego świadczenia dla powoda nie mogło zyskać aprobaty sądu.

Biorąc pod uwagę materiał dowodowy zebrany w sprawie niniejszej i z uwzględnieniem powyższych przepisów oraz na mocy podstawienia umowy kredytu odnoszącego się do jej wypowiedzenia (§13 umowy) powództwo okazało się zasadne w całości i Sąd od pozwanej M. M. zasądził na podstawie art. 69 ust. 1 prawa bankowego żadaną przez powoda kwotę wynikającą z wypowiedzenia jej przez bank tej umowy kredytu wobec braku płatności przez pozwaną kolejnych rat. Pozwane nie kwestionowały wyliczeń powoda wskazanych w wyciągu z ksiąg banku.

Kwestia odpowiedzialności pozwanej spółki, jako dłużnika rzeczowego nie była sporna, dochodzoną kwotę od pozwanej (...) sp.z.o.o w W. zasądzone w oparciu o art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, jako od dłużnika rzeczowego z hipoteki obciążającej nieruchomości której spółka jest właścicielem. Z odpisu zwykłego księgi wieczystej nieruchomości położonej w miejscowości O. przy ul. (...), nr działki (...), dla której Sąd Rejonowy w Z., V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi Księgę Wieczystą nr (...) wynika, że pozwana spółka jest jej właścicielem, oraz że nieruchomość jest obciążona hipoteką umowną kaucyjną na rzecz powoda do kwoty 510570 CHF.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece domniemywa się, że prawo jawne z księgi wieczystej jest wpisane zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym. Dopiero wygaśnięcie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką pociąga za sobą wygaśnięcie hipotek (art. 94 w/w ukwh). Zaś stosownie do art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece w celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności wynikającej z określonego stosunku prawnego można nieruchomość obciążyć prawem, na mocy którego wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości bez względu na to, czyją stała się własnością, i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości (hipoteka). Stąd powód może domagać się zapłaty również od dłużnika rzeczowego.

W myśl art. 319 k.p.c. jeżeli pozwany ponosi odpowiedzialność z określonych przedmiotów majątkowych albo do wysokości ich wartości, sąd może, nie wymieniając tych przedmiotów ani ich wartości, uwzględnić powództwo zastrzegając pozwanemu prawo do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności.

Zważywszy, że wierzytelność zabezpieczona hipotecznie stanowi rzeczowy dług właściciela nieruchomości jego ochrona polega na wyłączeniu możliwości zaspokojenia tego długu z innych składników swojego majątku niż ten, na którym ciąży hipoteka.

Tym samym Sąd zasadzając od pozwanych kwotę 266 570,72 CHF wraz z umownymi odsetkami od 4 lipca 2016 r., lecz nie więcej niż odsetki maksymalne oraz kwotę 6 399,23 CHF uwzględnił, że pozwana (...) sp. z o.o. ma prawo powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie swojej odpowiedzialności do nieruchomości położonej w miejscowości O. przy ul. (...), KW nr (...)

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w sentencji.

O kosztach procesu orzeczono na mocy art. 98§1 k.p.c. w zw. z art. 105 k.p.c. obciążając nimi pozwane, jako stronę przegrywającą sprawę zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty składa się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 10 800 złotych stosownie do § 2 Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800), opłata od pełnomocnictwa 17 zł i opłata od pozwu 54 493 zł.

Z. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego i pełnomocnikowi powoda jeśli złoży wniosek w terminie.